Bijdrage tot de kennis der Nederlandse Kevers. III.

(15e Vervolg op het aanhangsel in Coleoptera Neerlandica III) [1])

door

A. RECLAIRE en P. VAN DER WIEL[2])

Om plaats te winnen (papierschaarste!) werden de nieuwe soorten etc. zo kort mogelijk vermeld, eventueel nieuwe tabellen zullen tot later moeten wachten. De beschrijving van een 10-tal nieuwe Coccinelliden-vormen en een groot aantal voor ons land nieuwe aberraties vermelden wij thans niet, deze zullen ook tot later moeten wachten.

De volgende afkortingen zijn gebruikt:

C.N.: Coleoptera Neerlandica, De schildvleugelige insecten van Nederland en het aangrenzend gebied, Bd. III, 's Gravenhage 1922.
N.N.: Coleoptera Neerlandica, Nieuwe naamlijst der in Nederland en het omliggend gebied voorkomende schildvleugelige insecten, Zutphen 1925 — beide van de hand van Dr. Everts.
W.: A. Winkler, Catalogus Coleopterorum regionis palaearcticae, Weenen 1924—1932.

De nomenklatuur is die der N.N., voor zooverre zij bij W. anders is, hebben wij zijn nomenklatuur aangegeven.

Namen van de vinders:

B. : W. C. Boelens
BN. : C. M. C. Brouerius van Nidek
Cr. : Rector J. Cremers
D. : P. H. van Doesburg
H.J.MG.: Dr. H. J. Mac Gillavry
K. : Dr. G. Kruseman
Kl. : B. H. Klynstra
Kn. : J. Koornneef
MG. : Dr. D. Mac Gillavry
Pl.D. : Plantenziektenkundige Dienst
R. : Dr. A. Reclaire
Sch. : Pater A. M. Scholte S.J.
Uyt. : Dr. D. L. Uyttenboogaart
VL. : F. T. Valck Lucassen
Wi. : P. van der Wiel
Wl. : C. J. M. Willemse

Nieuw beschreven is: **Clytus arietis L. a. Schepmani nov. ab.** (vide p. 75).

Dyschirius obscurus Gyll. var. sublucidus G. Müll. (C.N. 14; N.N. 51; W. 2028 A). Zie B. H. Klynstra, Mededeelingen over Nederlandsche Adephaga I & II, Ent. Ber. No. 225 v. 1.I.1939 en No. 226 van 1.III.1939. In aantal bij Ommen, (Kl.), Haamstede 21.VI.35, (VL.) (Ent. Ber. No. 240, p. 343).

D. salinus Schaum subsp. Klynstrai G. Müll. (C.N. 15; N.N. 58; W. 2045 A). Zie Ent. Ber. No. 225, p. 97. Eén ex. op den Beer bij Hoek v. Holland, (Kl.).

D. s. var. simplicifrons Apfb. (W. 2045 aA). Westenschouwen 23.6.1935, (VL.). Zie Ent. Ber. No. 240, p. 343; bij deze var. is de dwarsgroef, die de clypeus van het

---

[1] 1 in CN III; 2 in Ent. Ber. **6**. 128,1922.120; 3 E. B. **6**. 134.1923.209; 4 E. B. **6**. 138.1924.277; 5 E. B. **6**. 143.1925.371; 6 E. B. **7**. 147.1926.35; 7 E. B. **7**. 152.1926.160; 8 E. B. **7**. 160.1928.295; 9 E. B. **7**. 164.1928.369; 10 E.B. **8**. 171.1930.42; 11 E. B. **8**. 176.1930.142; 12 E. B. **8**. 188.1932.432; 13 E. B. **9**. 195.1934.11; 14 E. B. **9**. 209.1936.228. Rectificatie E. B. **7**. 165.1929.384.

[2]) Het manuskript werd door de Heren Boelens en Uyttenboogaart doorgezien en aangevuld, speciaal wat betreft respect. de kortschilden en de snuitkevers.

voorhoofd scheidt, uiterst onduidelijk aangegeven of ontbreekt in de meeste gevallen geheel.

Broscus cephalotes L. (C.N. 16; N.N. 67; W. 2153 A). Een ex. met regelmatige, duidelijke en scherpkantige langsribben op de dekschilden werd op Texel (Slufter) 14.VIII.1937 door den heer A. Meeuse gevangen. Voorlopig beschouwen wij dit ex. als een monstruositeit, mogelijkerwijze behoort het tot de **a. semistriatus Fsch.**, Dej. (W. 2154 A als subsp.), welke echter in ons gebied niet is waargenomen.

Bembidion aspericolle Germ. (C.N. 18; N.N. 79 bis; W. 2618 A). Van deze soort bevindt zich één ex. (den Haag, VIII.1891) in coll. Kl. Waar het niet onwaarschijnlijk is, dat etikettenverwisseling heeft plaats gehad, wordt deze soort niet als inlands opgenomen, in afwachting van een eventuele nieuwe vondst (zie Ent. Ber. No. 225, p. 98).

B. brunnicorne Dej. (C.N. 21; N.N. 91; W. 2403 A). De in verschillende Nederl. collecties aanwezige exx. blijken tot aanverwante soorten te behoren: een Zuideuropese soort, welke ook niet in ons land te verwachten is (Ent. Ber. No. 225, p. 100).

B. Milleri Duv. (C.N. 21; N.N. 91; W. 2404 A). Een zelfstandige soort en geen ab. van *brunnicorne* Dej. In ons land werden slechts 2 exx. gevonden, nl. te Valkenburg, L. en Bunde, de overige vindplaatsen komen te vervallen (St.-Pieter en Maastricht; zie Ent. Ber. No. 225, p. 100).

B. testaceum Dfts. (C.N. 20; N.N. 94bis; W. 2509 A). Zelfstandige soort en geen subspec. van *B. ripicola* Duf. (Zie Ent. Ber. No. 225, p. 98).

B. femoratum Strm. (C.N. 20; N.N. 99; W. 2477 A.). Eveneens zelfstandige soort en geen subspec. van *B. Andreae* F. De als inlands opgegeven **a. Bualei Duv.** komt te vervallen, de exx. blijken tot *B. femoratum* Strm. te behoren (zie Ent. Ber. No. 225, p. 99).

Een goede determinatietabel voor de moeilijk te determineren *B. brunnicorne* Dej., *Milleri* Duv., *monticola* Strm., *nitidulum* Mrsh. en *Stephensi* Crotch geeft Kl. in Ent. Ber. No. 225, p. 99—100.

B. tenellum Er. (C.N. 22; N.N. 110; W. 2631 A). Voorlopig moet deze soort als inlands komen te vervallen, aangezien de vindplaats Amsterdam zeer te betwijfelen valt; vermoedelijk etikettenverwisseling, een nieuwe vondst zal eerst gedaan moeten worden (zie Ent. Ber. No. 225, p. 100)[1]).

Perigona nigriceps Dej. (C.N. 24; N.N. 142 bis; W. 3487 A). Door wijlen den heer Broerse werden enige exx. gezeefd uit plantenafval op de Oude Ooster-begraafplaats te Amsterdam 2.XII.1936, bovendien twee exx. gezeefd uit een composthoop te Valkenburg, L. 20.IX.1937 (R.; Wi.). Een aan het genus *Trechus* verwante soort, cosmopoliet (N.-Amerika, Cap Vert, Can. Eil., Madeira, Abessinië, Madagascar, Annam, Borneo, Japan en Nieuw-Caledonië), in Europa slechts sporadisch waargenomen (Triest, Cannes en Badajoz, ook in het Rijnland). Voor de beschrijving van genus en soort verwijzen wij naar Ganglbauer, Die Käfer von Mitteleuropa, Bd. I, p. 227.

Agonum impressum Panz. (C.N. 26; N.N. 155; W. 6212 A). Deze soort komt voorlopig te vervallen, het is niet zeker of de vindplaats juist is, een nieuwe vondst moet afgewacht worden (zie Ent. Ber. No. 225, p. 101).

A. ericeti Panz. (C.N. I, 71; N.N. 156 bis; W. 6217 A). Haren, Gr. 9.7.40 en Lieveren, Dr. 19.4.1942, (BN.) (zie Ent. Ber. No. 259, p. 208).

A. moestum Dfts. (C.N. 26; N.N. 163 bis; W. 6243 als var. v. *A. viduum* Panz.). Een zelfstandige soort, welke in ons land veelvuldig gevonden wordt, **A. viduum Panz.** is bij ons veel minder aangetroffen (zie Ent. Ber. No. 225, p. 101).

Europhilus Munsteri Hellén (C.N. 26; N.N. 167). Deze soort komt in plaats van **E. consimilis Gyll.** (W. 6327 A), welke in ons land niet voorkomt (zie Notulae Entomologicae XV, 1935, p. 88 en Ent. Ber. No. 225, p. 101).

Abax carinatus Dfts. (C.N. 29; N.N. 202; W. 5634 A). De in ons land gevonden exx. behoren tot de **subsp. porcatus Dfts.** (W. 5634 aA als ab. van *carinatus*), de typische vorm komt in de Kraïner en Triëster Karst, Noord-Istrië en Fiume voor (zie Ent. Ber. No. 225, p. 102).

Amara montana Dej. (C.N. 31; N.N. 233; W. 4532 A). Het enige bekende Ned. ex. is ongetwijfeld geïmporteerd en deze soort komt dus als inlands te vervallen; *A. m.* is een Zuideuropese soort (zie Ent. Ber. No. 225, p. 102).

Ophonus Stph. komt als genus te vervallen en wordt subgenus van **Harpalus Latr.** Een nieuwe tabel van de bruin-zwarte (niet blauwe of groene) soorten gaf Kl. in Ent. Ber. No. 225, p. 103—105.

---

[1]) Is intussen in voorjaar 1946 langs oever Westerschelde (Z. Beveland en Walcheren) gevangen door resp. Leefmans en Brakman (teste Uytt.).

Harpalus (Ophonus) brevicollis Serv., nec Schaub. = *seladon* Schaub. (C.N. 32; N.N. 242; W. 3889 A).

H. (O.) rufibarbis Redt., F., Sharp (= *brevicollis* Schaub., Dej. part.) (C.N. 32; N.N. 243). De uit ons land opgegeven exx. behoren tot verwante soorten, tot heden in ons land nog niet gevonden (zie Ent. Ber. 225, p. 103).

H. (O.) puncticollis Payk. (C.N. I. 86; N.N. 247; W. 3884 A). In coll. Everts 3 exx. uit Cunrade, L. (Wl.), in coll. Wi. 1 ex. Maastricht (vid. Dr. E. Schauberger; zie Ent. Ber. No. 225, p. 105).

H. (O.) parallelus Dej. (C.N. I.86; N.N. 247; W. 3892 A). Van deze zelfstandige soort, geen var. van *puncticollis* Payk., werd door Horion (Nachtrag z Fauna Germ. p. 45) een ex. uit Amsterdam gemeld; van dit ex. is de vindplaats echter twijfelachtig (zie Ent. Ber. No. 225, p. 103).

H. (O.) puncticeps Steph. (*angusticollis* Müll.) (C.N. 32; N.N. 247 bis; W. 3887 A). Bergen op Zoom, Steyl, L., in Zuidlimburg gemeen (Ent. Ber. No. 225, p. 105).

H. nitens Heer (C.N. 33: N.N. 266 bis; W. 4223 aA: *Trichotichnus laevicollis* Dfts. a.n.). Een zelfstandige soort en geen var. van *H. laevicollis* Dfts. Gevonden te Wijnandsrade, Valkenburg, L., Epen, L. en Vaals. Deze soort behoort met *H. laevicollis* Dfts. en *H.* (*O.*) *maculicornis* Dfts. tot een zelfstandig genus, nl. *Trichotichnus* Mor. (Zie Ent. Ber. 225, p. 105).

H. latus a. perversus Roubal (C.N. 33; N.N. 268; W. 4085 A als syn. van *H. latus*). Deze a. mist de normale stip op de 3e tussenruimte der dekschilden, 1 ex. Meerssen X.1901 (Kempers) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 105).

H. progrediens Schaub. (C.N. 33; N.N. 269 2bis; W. 4086 A). Deze soort is niet inlands, het vermelde ♀ uit den Haag blijkt tot **H. Winkleri Schaub.** (W. 4084 A) te behoren (zie Ent. Ber. No. 225, p. 106).

H. honestus Dfts. (C.N. 34; N.N. 272; W. 4107 A). Uit ons land blijken slechts 3 exx. bekend te zijn, n.l. 2 ♂ en 1 ♀ uit Uden (MG.) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 107).

H. rufitarsis Dfts. a. purpurascens Schaub. (C.N. 34; N.N. 273; W. 4109 A). Deze ab. onderscheidt zich van de zuiver zwarte typische vorm door een blauwe glans. Verscheidene vindplaatsen uit ons land, de meeste exx. van *H. honestus* Dfts. in Ned. collecties behoren tot deze ab. (zie Ent. Ber. No. 225, p. 107).

H. picipennis Dfts. (C.N. 34; N.N. 278; W. 4164 A). Uit ons land zijn slechts 3 exx. bekend nl. van Naarden, Bussum en de Plasmolen; de overige opgegeven exx. behoren alle tot *H. vernalis* Dfts. (zie Ent. Ber. No. 225, p. 106).

H. vernalis F., Dfts. (C.N. 34; N.N. 278 bis). De **a. multisetosus Thoms.** behoort tot deze soort en niet tot *picipennis* Dfts.; den Haag. De **a. Barthei** Ant. (W. 4164 aA als a. van *picipennis*) heeft in de 3e tussenruimte der dekschilden een verdiepte stip: den Haag. De **a. rufofemoratus Schauf.** (= a. *flavofemoratus* Schaub.) heeft eenkleurig roodgele poten; misschien onuitgekleurd (?) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 107).

H. flavicornis Dej. (C.N. 34; N.N. 279 bis; W. 4130 A). Het uit Valkenburg, L. vermelde ♂ behoort tot *H. tardus* Panz. *H. f.* komt dus voor ons land te vervallen, ook vermoedelijk niet uit Duitsland bekend, schijnt een zuidelijke soort te zijn (zie Ent. Ber. No. 225, p. 107).

Bradycellus distinctus Dej. (C.N. 35; N.N. 290 bis; W. 4323 A). Texel, de Koog 12.VIII.1937 (zie Gravestein, Zomerverg. N.E.V. v. 20.VI.1942).

B. Csikii Laczó (C.N. 35; N.N. 292 bis; W. 4327 aA als a. van *harpalinus* Serv.). In Kol. Rundschau 19 (1939), p. 132 geeft Schauberger de beschrijving van deze nieuwe, van *B. harpalinus* Serv. afgescheiden soort. Uit ons land zijn 3 exx. bekend, nl. 2 uit aanspoelsel van de Maas bij Steyl, L. (coll. Kl.) en 1 St.-Pieter, 20.VI.1936 (coll. Wi.) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 107).

Acupalpus dubius Schilsky (= *luridus* auct. nec Dej.) (C.N. 36; N.N. 300; W. 4294 A als syn. van *luridus* Dej.). In ons land verspreid en veelvuldig aangetroffen (zie Ent. Ber. No. 225, p. 108).

A. luteatus Dfts. (C.N. 37; N.N. 301; W. 4295 A). Deze Zuideuropese soort, die hier en daar ook in Middeneuropa voorkomt (Mark Brandenburg, Silezië en Grenzmark) is tot heden in ons land niet gevonden; alle exx. uit Ned. verzamelingen blijken tot *A. dubius* Schilsky te behoren (zie Ent. Ber. No. 225, p. 108).

Badister bipustulatus F. a. microcephalus Stph. (C.N. 38; N.N. 305; W. 3680 bA). Valkenburg, L. V.1916 (J. B. Corporaal) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 108).

Lionychus quadrillum Dfts. a. unicolor Schilsky (C.N. 39; N.N. 322; W. 6616 cA). Een 6-tal exx. werden 10.IX.1937 verzameld bij Bunde aan het Juliana-kanaal (zie Ent. Ber. No. 225, p. 108).

Cymindis axillaris F. (C.N. 40; N.N. 345 bis; W. 6686 A). Enige exx. Oostkapelle IX en X. 1939 (P. J. Brakman).

Brachynus explodens Dfts. (C.N. 41; N.N. 349; W. 6922 A). Van deze soort zijn slechts een 3-tal oude exx. uit ons land bekend, waarvan de vindplaatsen niet zeker zijn. Voorloopig laten wij deze soort vervallen in afwachting van nieuwe vondsten (zie Ent. Ber. No. 225, p. 108).

Bidessus grossepunctatus Vorbr. (C.N. 50; N.N. 374 bis; W. 7093 dA, als a. van *unistriatus* Schrk.). Deze als ab. van *B. unistriatus* Schrk. opgegeven vorm, blijkt een zelfstandige soort te zijn; 1 ♂ Oisterwijk (Kl.); 3 exx. Bergen op Zoom VI.1919; 1 ex. Hilversum V.1921; 1 ex. Breda VIII.1919; 1 ex. Galderse Heide bij Breda VI.1929 (Wi.); 1 ex. Arnhem VIII.1924 (A. J. Besseling) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 109).

Hydroporus palustris L. a. valesiacus R. Scholz (C.N. 55; N.N. 395; W. 7167 cA). Bunde, een ex. geheel aan de beschrijving beantwoordende (Kl.) (zie Ent. Ber. No. 225, p. 109).

H. fuscipennis Schaum (C.N. 56; N.N. 409; W. 7221 A). De bij Bergen op Zoom gevonden exx. blijken foutief gedetermineerd te zijn en tot **H. xanthopus Stph.** (= *tessellatus* Drap.) te behoren; deze soort komt dus voor de fauna te vervallen (zie Ent Ber. No. 225, p. 109).

Hydaticus Leander Rossi (= *Fabricii* Mc Leay; W. 7626 A) (C.N. 63; W. 7623 A). Een ex. van deze soort van Nijmegen, D. ter Haar (coll. Kl.). Gemeen in de tropische en subtropische gebieden, doch ook in Zuideuropa gevonden. Niet onwaarschijnlijk dat etikettenverwisseling heeft plaats gehad, een nieuwe vondst moet afgewacht worden (zie Ent Ber. No. 225, p. 110).

Gyrinus **L.**, Geoffr.

Een overzicht van de Nederl. soorten in tabelvorm gaf B. H. Klynstra in Ent. Ber. No. 226, p. 114—118.

G. minutus F. a. Kirbyi Marsh. (C.N. 65; N.N. 471; W. 7721 A). Bij de typische vorm is de onderzijde donker, bij genoemde ab. roodgeel; met de stamvorm in ons land gevonden. Rufino's behoren tot de **a. Evertsi Klynstra**, gevonden te Ede (Gld.) (Kl.) (zie Ent. Ber. No. 226, p. 114).

G. Thomsoni Zaitz. (C.N. 65; N.N. 472 bis; W. 7706 A). Een zelfstandige soort en geen var. van *G. marinus* Gyll. Rufino's werden in ons land bij Breda en Oirschot gevangen (coll. Everts); de typische vorm is in ons land in de heidestreken gemeen (zie Ent. Ber. No. 226, p. 115).

G. distinctus Aubé (*colymbus* Er.). (C.N. 66; N.N. 473; W. 7712 A). Bijna alle als zodanig uit ons land bekende exx. zijn foutief gedetermineerd en behoren tot **G. substriatus Stph.** *G. d.* is uit Nederland alleen bekend van het Naardermeer 5.VI.1930 (1 ex. Mus. Stettin), 2 ♂ van Baarn 14.X.1924, Drescher, in Zoöl. Mus. Amsterdam en in coll. Wi.) (zie Ent. Ber. No. 226, p. 116).

G. strigulosus Rég. (C.N. 66; N.N. 474; W. 7711 A als syn. van *striolatus* Fowl.). Door Everts werd *striolatus* Fowl. als inlands genoemd, doch dit is een Noordamerikaanse soort, bedoeld werd bovengenoemde *G. strig.* Het uit Exaeten L. vermelde ex. behoort tot *G. Thomsoni*; *G. striol.* moet dus voor onze fauna vervallen.

G. natator L. (C.N. 67; N.N. 476; W. 7715 A). In ons land weinig aangetroffen, o.a. te Winterswijk, Keppel, Oirschot, Laag-Soeren, Maarsbergen en Weert. De var. *Wankowiczi* Rég. is synoniem met de typische vorm, laatste abdominaalsegment en mesosternum meestal donker, bij **a. oblitus Sharp** (W. 7713 als v. van *distinctus* Aubé) zijn deze delen roodachtig; een ♂ Winterswijk en een ♀ Maarsbergen, beide in coll. Everts (zie Ent. Ber. No. 226, p. 117).

G. substriatus Stph. (C.N. 66; N.N. 476 bis; W. 7715 dA als a. van *natator* L.). Geen var. van *G. natator* L., doch een zelfstandige soort, in ons land overal zeer gemeen; het laatste abdominaalsegment en mesosternum meestal roodachtig. Bij a. *Fowleri* Omer Cooper, welke bij ons nog niet gevonden is, deze delen benevens de epipleuren donkerder. Bij **a. Schatzmayeri Ochs.** de tussenruimten der stippelrijen op de dekschilden met onregelmatig geplaatste schrammen, soms zelfs met onzuivere stippels; enige exx. uit ons land bekend (zie Ent. Ber. No. 226, p. 115).

G. caspius Mén. (= *elongatus* Aubé) (C.N. 67; N.N. 477; W. 7717 A) (zie Ent. Ber. No. 226, p. 117).

G. Paykulli Ochs (= *bicolor* Payk.) (C.N. 67; N.N. 478; W. 7718 A: *bicolor* Payk.). Smalle exx. behoren tot de **a. Ochsi Franck**. Bergen op Zoom en Breda (zie Ent. Ber. No. 226, p. 118).

Ocalea concolor Kiesw. (C.N. 86; N.N. 483 bis; W. 6830 B). Houthem 26.5.43 aan de Geul (R.); Severen, L. (Maessen; vid. B.).

Atheta nidicola Joh. (C.N. 99; N.N. 661 bis). Verwant aan *A. gagatina* Baudi.

Voor de beschrijving verwijzen wij naar Horion, Nachtrag zu Fauna Germanica, p. 110, uitvoerige beschrijving in Joh., Danmarks Roubiller, p. 159. Deze nieuwe soort leeft in de nesten van grotere vogels en in eekhoornnesten. Bij ons aangetroffen te Nunspeet 27.VIII.1935 in havikhorst (MG.; K.) in aantal en 7.VIII.1935 in aantal in eekhoornnesten (de Boer), Almen 4.VIII.1936 1 ex. in valkennest (VL.; det. Wüsthoff), Delden 21.VIII. 1939 (B.), Hengelo, O. 1.VI.1939 (B.).

A. Ermischi G. Benick. (C.N. 99; N.N. 665 bis). Verwant aan *A. castanoptera* Mannh. (zie Horion, Nachtr. Fauna Germ. p. 113). Colmond, Z.L. in hamsternesten 22.8.37 (Evers; B. det.).

A. malleus Joy (C.N. 101; N.N. 685 3 bis; W. 6261 B). Hengelo, O. voorjaar 1941. (B., Winterverg. N.E.V. van 22.II.1942), voorjaar 1942 en 1943 (B.).

A. ischnocera Thoms. (C.N. 96; N.N. 702 bis; W. 6578 B). Haren, Gr. 18.5.1940 (BN.), Neerlangbroek 6.X.1939 (B.). (B., Winterverg. N.E.V. van 23.II.1941). Verwant aan *A. macrocera* Thms. en *A. parvula* Mann. (zie Horion, Nachtr. Fauna germ. p. 119).

A. obfuscata Grav. (C.N. I, 204 als syn. van *A. pygmaea* Grav.; N.N. 716 bis; W. 6601 B als syn. van *A. pygmaea*). Niet zeldzaam (B., Winterverg. N.E.V. van 22.II.1942).

Gyrophaena Joyioides Wüsth. (C.N. 105; N.N. 768 bis). Deze nieuwe soort werd in ons land van de volgende vindplaatsen bekend: den Haag V en X (Everts), Loosduinen 8-12.VIII.1932, in aantal (H.J. Mg.), Herwen I.1926 (Scholten, in coll. R.; det. Wüsthoff), Enschede 7.VIII.1941 (B.); Hengelo, O. IX.1941 (B.).

G. Joyi Wend. (C.N. 105; N.N. 768 ter; W. 5808 B). Zeldzamer dan de vorige soort, in ons land bekend van den Haag VIII (Everts; det. Wüsthoff).

G. Münsteri Strand (= *Horioni* Wüsth.) (C.N. 105; N.N. 768 3bis). Een nieuwe, weinig aangetroffen soort uit ons land slechts bekend van Wijk a.Z. VIII.1909 (MG.; det. Wüsthoff) in enige exx.

In 1937 verscheen van de hand van W. Wüsthoff: Beitrag z. Kenntnis der Eur. Arten d. Gattung Gyrophaena ('Decheniana', Band 95 B, 1937), waarin fraaie tekeningen van details en geslachtsdelen van de verschillende soorten.

Hieronder laten wij de hierin aanwezige determinatie-tabel (in aanvulling op de bestaande tabellen) van het genus *Gyrophaena* volgen.

A. Sprieten slank, voorlaatste leedjes niet breder dan lang.

I. Dekschilden ruw, korrelig bestippeld, naar de achterhoeken dichter bestippeld; halsschild bijna steeds geheel zwart, hooggewelfd en glanzend. Grote en breed gebouwde soort ... *nitidula* Gyll.

II. Dekschilden verspreid, niet korrelig bestippeld.

a). Stippels op de dekschilden oppervlakkig gegroefd en tamelijk groot.

1. Halsschild gewoonlijk weinig glanzend, meestal vrij dof door de netvormige vrij sterke micro-sculptuur. Voorlaatste tergiet bij het ♂ met een rond bultje in het midden voor de achterrand .... *affinis* Sahlb.

2. Halsschild glanzend, de netvormige micro-sculptuur fijn en nauwelijks waarneembaar. Voorlaatste tergiet zonder rond bultje in het midden ...... *Rosskotheni* Wüsthoff (tot heden slechts in één ex. gevonden, n.l. een ♂ van Aken).

b). Stippels der dekschilden fijn ingestoken.

1. Halsschild ondanks de fijnmazige micro-sculptuur glanzend. Meestal geheel licht gekleurd, slechts de kop en het voorlaatste achterlijfssegment donker gekleurd. Bij het ♀ de beide voorlaatste achterlijfssegmenten meer of minder dicht en fijn korrelig bestippeld en goudgeel kort behaard .... *pulchella* Heer

2. Halsschild als bij de vorige soort. Meest kleiner, kop en voorlaatste achterlijfssegment bij uitgekleurde exx. zwart .... *obsoleta* Gyll.

B. Sprieten gedrongener, de leedjes van het 5e of 6e af tot het 10e breder dan lang.

I. Dekschilden sterk en dicht, in de buiten-achterhoeken rimpelig bestippeld.

a). Tussenruimten der stippels bij het schildje en langs de naad groter en glanzend met nauwelijks zichtbare micro-sculptuur. Bij uitgekleurde exx. is de kleur gewoonlijk donker, dikwijls het halsschild en het gehele achterlijf met uitzondering van de basis en de spits zwart (De bijzonder donkere a. *nigriventris* Fleisch. kan vervallen, aangezien alle overgangen voorkomen en extra donkere exx. met de normaal gekleurde exx. voorkomen) .... *nana* Payk.

b). Tussenruimten der stippels op de dekschilden kleiner, de stippels ook bij het schildje en langs de naad dichter gesteld. Kleur bij de weinige bekend geworden exx. als bij *nana*. Op het halsschild staan de stippels in de beide langsrijen in zwakke langsgroeven, zodat vooral naar achteren een geringe langswelving tussen de beide stippelrijen ontstaat. Behalve de stippelrijen bevinden zich aan de basis groepjes van dicht gestelde stippels, welke zich aan beide zijden meer of minder uitbreiden. Deze soort gelijkt in alle uiterlijke kenmerken zodanig op *G. nana*, dat bijna alle gevonden exx. tot *nana* bleken te behoren; er bleven slechts weinige in Tirol en Hongarije verzamelde exx. over, welke tot de echte *G. rugipennis* bleken te behoren .... *rugipennis* Muls.

c). Tussenruimten der stippels op de dekschilden dof, door de meest grover en sterker netvormige micro-sculptuur dan bij de twee voorgaande soorten onderscheiden, ook is de kleur meestal lichter .... *gentilis* Er.

II. Dekschilden zeer fijn, meer of minder verspreid, niet rimpelig bestippeld, de stippels ingestoken (zie ook III).

a). De stippels op het halsschild staan in twee langsrijen. De achterste stippels zijn meestal iets dieper ingedrukt.

1. Halsschild glanzend, slechts zelden is een oppervlakkige net-micro-sculptuur zichtbaar, meestal gepolijst schijnende. Kleur meestal licht, exx. met donker halsschild komen zelden voor .... *fasciata* Mnh.

2. Halsschild meestal met sterke netvormige micro-sculptuur, bijna dof (exx. met zeer glad, glanzend halsschild komen zelden voor). Ook de dekschilden met sterke netvormige micro-sculptuur .... *Münsteri* Wüsthoff

3. Halsschild steeds met sterke netvormige micro-sculptuur. Laatste achterlijfstergiet aan de achterrand diep driehoekig uitgesneden .... *Joyioides* Wüsthoff

4. Halsschild met nauwelijks zichtbare netvormige micro-sculptuur, glanzend en sterk gewelfd, steeds donker, meest geheel zwart. Bij uitgekleurde exx. ook het gehele achterlijf inclusief de spits geheel zwart, meestal echter aan de basis donkerrood .... *Joyi* Wendeler

b). De stippels op het halsschild zijn niet tot de beide langsrijen beperkt, meestal het midden van het halsschild verspreid bestippeld. Klein, meestal licht gekleurd als *fasciata*, grote exx. slechts van *fasciata* te onderscheiden door de verspreide bestippeling van het halsschild ...... *Poweri* Crotch

III. Dekschilden zonder ingestoken stippels.

a). Halsschild verspreid bestippeld, als bij *Poweri*.

1. Dekschilden uiterst fijn verspreid bestippeld. Zeer ver-

want aan *Poweri* en van deze — behalve door de andere bestippeling van de dekschilden — te onderscheiden door gewoonlijk veel kortere dekschilden, welke steeds breder dan lang zijn (bij *Poweri* zo lang als tezamen breed). Meestal licht gekleurd, als *Poweri* .... *minima* Er.

2. Dekschilden duidelijk, tamelijk sterk en dicht bestippeld en behaard, de bestippeling op het halsschild meestal dichter en sterker. Bij uitgekleurde exx. is de kleur meestal donker, bruin tot pekzwart, slechts de monddelen, sprieten en poten licht gekleurd .... *manca* Er.

b). Halsschild hoofdzakelijk slechts in twee langsrijen bestippeld, deze zijn dikwijls iets verdiept, de achterste stippels gewoonlijk sterker, de voorste stippels kleiner en dikwijls geheel ontbrekend.

1. Donker gekleurd. Kop, halsschild en achterlijf zwart; halsschild sterk gewelfd en glanzend; de dekschilden ook bijna glad .... *lucidula* Er.
2. Meestal lichter gekleurd, groter, buitenachterhoeken van de dekschilden bestippeld .... *bihamata* Thoms.
3. Gewoonlijk nog groter en forser, meestal donkerder gekleurd, halsschild donker, dikwijls geheel zwart, overigens op de vorige soort gelijkend .... *laevipennis* Kr.
4. Bij uitgekleurde exx. is de kleur pek- tot diepzwart, slechts de sprieten en poten licht gekleurd. Kop zo lang als breed, ogen klein en weinig uitpuilend; dekschilden verspreid, naar de achterhoeken sterker bestippeld.
   aa. Groter en matter, op de gehele bovenzijde met sterkere netvormige micro-sculptuur ...... *strictula* Er.
   bb. Kleiner en — hoewel op de bovenzijde met netvormige microsculptuur — glanzender dan de vorige .... *polita* Grav.

c). Halsschild en dekschilden fijn en tamelijk dicht bestippeld en behaard. Kleinste soort, meest geheel donkerbruin tot pekzwart, smal en parallel van vorm .... *boleti* L.

d). Halsschild bijna geheel zonder duidelijke bestippeling, bijna dubbel zo breed als lang. Dekschilden lang, bijna zo lang als breed, dicht bestippeld en behaard. Kleur meestal roodbruin, halsschild en dekschilden iets lichter .... *Agaricochara laevicollis* Kr.

e). Als de vorige soort, doch het halsschild zeer fijn en verspreid bestippeld. Dekschilden veel korter dan bij de vorige soort en gelijk het halsschild zeer fijn bestippeld. Laatste en voorlaatste tergiet ook bij het ♂ zonder bijzondere kentekenen .... *aspera* Fauv.

Na revisie van het materiaal uit de Nederlandse collecties zal moeten blijken of enkele der tot heden bekend zijnde soorten voor onze fauna komen te vervallen.

Bij het onderzoek van de moeilijke *Philonthus* (*Gabrius*) *-nigritulus*-groep kwamen de volgende voor onze fauna nieuwe soorten te voorschijn. Later zullen wij een nieuwe tabel voor deze groep geven.

Ph. velox Sharp (C.N. 125; N.N. 982 ter; W. 4945 B). Wageningen, Wamel, Amersfoort, Groesbeek, Beetsterzwaag, Texel (de Mok), Nunspeet, Hilversum, Putten, Gld.

Ph. appendiculatus Sharp (C.N. 125; N.N. 982 3bis; W. 4946 B). Wylre, Z.L., Ginneken, Rhenen, Denekamp, Leuvenum, Bunde, Hilversum en Hengelo, O.

Ph. stipes Sharp (C.N. 125; N.N. 982 4bis; W. 4948 B). Loosduinen IV (E v e r t s), Amstelveen 24.XI.1934 in mollennest (K.), Amsterdam 6.VIII.1936, slaapplaats vleermuizen, den Haag VIII (E v e r t s), Valkenburg, L. 4.IX.1937 (R.), Hengelo, O. III

& VIII.1939 (B.), Neerlangbroek X.1939 (B.), Denekamp X.1939 (B.).

Ph. Ravasinii Gridelli (C.N. 125; N.N. 982 5bis; W. 4940 B). Eén ex. Houthem 22.V.1926 (Wi.; vid. B.).

Ph. toxotes Joy (C.N. 125; N.N. 982 6bis; W. 4947 B), Lochem V.1942 (B., Winterverg. N.E.V. van 6.III.1943).

Ph. Keysianus Joy (C.N. 125; N.N. 928 7bis; W. 4939 B). Oostkapelle (P. J. Brakman, Winterverg. N.E.V. van 6.III.1943).

Stenus aceris Stph. (C.N. 137; N.N. 1119 bis; W. 4009 B). Oostkapelle VIII.1941 (P. J. Brakman, Winterverg. N.E.V. van 6.III.1943).

Bledius unicornis Germ. (C.N. 139; N.N. 1139 bis; W. 3624 B). In aantal N. Beveland VI.1940 en Nieuw- en Sint-Joosland V en VI.1941 (P. J. Brakman; zie Ent. Ber. No. 235, p. 275).

B. arenarius Payk. a. minor Muls. & Rey (= *Fergussoni* Joy) (C.N. 144; N.N. 1147; W. 3694 B). Texel 12-17.V.1921, enige exx. (Wi.) en 1 ex. Muiden 11.V.1915 (Wi.).

Platystethus spinosus Er. (C.N. 144; N.N. 1164 bis; W. 3597 B). Van deze zeldzame soort werd 1 ex. gevangen te Nieuw- en Sint-Joosland III. 1939 (P. J. Brakman; zie Ent. Ber. No. 235, p. 275).

Arpedium quadrum Grav. (C.N. 153; N.N. 1218 bis; W. 3209 B). Te Heeze 11.1944 (Chr. Berger) 1 ex. uit mos en gras gezeefd.

Megarthrus nitidulus Kr. (C.N. I, 368; N.N. 1265 bis; W. 2902 B). Enschede 2 en 24.VIII.40, Hengelo, O. IX.1942 (B.) (B., Winterverg. N.E.V. van 23.II.1941).

Micropeplus caelatus Er. (C.N. 161; N.N. 1274 bis; W. 2863 B). Haren, Gr. 10.V.42 (BN., zie Ent. Ber. No. 259).

Euplectus Karsteni Reichb. v. Tomlini Joy (C.N. 163; N.N. 1288; W. 7335 B). Deze, oorspronkelijk als spec. prop. beschreven, wordt tegenwoordig als vorm van *Karsteni* beschouwd. Groter met bredere kop en grover bestippeld; vooral in vogelnesten aangetroffen. Amsterdam 2.III.1936, slaapplaats vleermuizen in holle boom (K.), 2 exx.

E. Karsteni Reichb. v. Fauveli Guill. (C.N. 163; N.N. 1288; W. 7336 B). Kop en halsschild zijn opvallend sterk en korrelig bestippeld, dekschilden en achterlijf fijn en gewoon bestippeld, de beharing dichter dan bij de typische vorm (zie verder Horion, Nachtr. Fauna Germanica p. 180). Een aantal exx. met een groot aantal van de typische vorm uit een composthoop gezeefd, Putten, Gld. 17.IX.1932 (Wi.).

E. Spinolae Aubé (C.N. 163; N.N. 1288 bis; W. 7350 B). Verwant aan *E. Karsteni* Reichb., kleiner, vlakker, gestrektere en parallele vorm, met fijner en dichter bestippelde kop; dekschilden in verhouding smaller en langer. Lengte 0,8—0,9 mm. Een enkel ex. uit genoemde composthoop gezeefd, Putten, Gld. 17 IX.1932 (Wi.).

Reichenbachia Waterhousei Rye (C.N. 165; N.N. 1297 bis; W. 7520 B: *Brachygluta W.*). Nieuw- en Sint-Joosland VI.1940, 1 ♂, idem VII.1942 1 ♂ (P. J. Brakman, Ent. Ber. No. 247—249, p. 58).

Paromalus parallelopipedus Hbst. (C.N. 206; N.N. 1535 bis; W. 8445 B). Enige exx. gevangen te St.-Odiliënberg (Chr. Berger).

Saprinus rubripes Er. (C.N. 206; N.N. 1551 bis; W. 8365 B). Verwant aan *S. rufipes* Payk. De 4e streep op de dekschilden langer dan de binnenste, naar achteren in bogen lopend (bij *rufipes* niet langer of korter, naar achteren niet in bogen lopend). Zwartbruin met bronsglans. Eén ex. den Haag 28.III.1920 (MG.). De **a. arenarius Mars.** is zwartbruin zonder bronsglans; 1 ex. Terschelling, Landrummerheide 19.VI.1937 (Comm. Inv. Domeinen).

Aphodius prodromus Brahm. a. semipellitus Sols. (C.N. 307; N.N. 1612; W. 7762 fD). Venlo, Culemborg, Amsterdam en Uden.

Melolontha hippocastani F. a. nigricollis Muls. (C.N. 310; N.N. 1644; W. 8980 kD). Eén ex. Venlo (v. d. Brandt).

Anomala aenea de G. (C.N. 312; N.N. 1647; W. 9200 D: *A. dubia* Scop.). De volgende ab. c.'s zijn nog uit ons land bekend geworden: **a. tricolor D. Torre** (Zandvoort), **a. maculata Schilsky** (Loenen, Vel., Velsen, den Haag), **a. Julii Payk.** met geheel groen halsschild en gele dekschilden (Ellecom en Heerde); verder nog 2 exx. met groen halsschild met smalle gele rand en geel en groen gevlekte dekschilden (Berlicum, N.B., Heerde).

Trichius fasciatus L. (C.N. 315; N.N. 1659; W. 9730 iD). De **a. Fabricii Rossi** met verkorte middenband met afzonderlijke stip van binnen werd gevangen te Winterswijk (ten Houten en Kn.).

Laccobius scutellaris Motsch. (C.N. 288; N.N. 1734; W. 542 B). Deze soort welke in Ent. Ber. No. 152 door Everts als inlands werd ingetrokken, is thans echter toch

ook als inlands bekend geworden n.l. van de volgende vindplaatsen: Belfeld 4.VI.1927, Lieftinck (det. d'Orchymont), Brunsumerheide 29.V.1927 (Wl.) en Maalbeek (Belfeld) VI.1937, BN.

Cercyon subsulcatus Rey (C.N. 293; N.N. 1765 bis; W. 461 B). Deze soort is thans bekend geworden van de volgende vindplaatsen: Ommen 11.IX.1940 (R.), Domburg (coll. Wi.), N. Beveland VI.1940 en in verscheidene exx. van Oostkapelle VI.1939 en IV.1942 (P. J. Brakman, Ent. Ber. No. 247—249, p. 53—59; aanvullende beschrijving zie aldaar).

Adistemia Watsoni Wol. (C.N. 245; N.N. 2024 bis; W. 8154 C). Het genus *Adistemia* Fall. is zeer verwant aan het genus *Cartodere* Thoms. en als volgt onderscheiden: bij *Adistemia* staan de midden-coxae aaneen gelijk ook bij de voor-coxae het geval is; bij *Cartodere* zijn de midden-coxae van elkaar verwijderd, de voor-coxae staan aaneen. Slechts één soort werd tot heden in Europa waargenomen, een cosmopoliet, welke gevonden werd: Madeira, Can. Eilanden, Algiers, Kaap de Goede Hoop, Portugal, Zuid-Frankrijk, Mexico, Washington, Venezuela en Chili. De soort-kenmerken zijn als volgt: totale lichaamsvorm nog gestrekter dan bij *Cartodere*, kop en halsschild ongeveer gelijk van breedte en beide nog niet half zo breed als de dekschilden. Kop 1½ maal zo lang als breed, vóór de zeer kleine uitpuilende ogen eerst iets afgerond-versmald, daarna plotseling verbreed, het voorste gedeelte van de kop zodoende breed met afgeronde voorhoeken; aan de voorrand in het midden iets ingebogen; slapen vrij lang, niet uitpuilend, naar de basis versmald, met afgeronde achterhoeken. Sprieten 11-ledig met 3-ledige niet scherp afgescheiden knots. Halsschild omgekeerd eivormig, de grootste breedte iets voor het midden, naar voren en vooral aan de basis zeer smal. Kop en halsschild grof korrelig bestippeld. Dekschilden gerekt ellipsvormig, aan de basis zeer smal, op de schijf met 6 stippelrijen, stippels grof en regelmatig; de 2e en 6e tussenruimten ribvormig verheven, de 6e tussenruimte buigt zich van voren om en vormt een verheven kant aan de basis, van achteren loopt zij om tot aan de naadhoek. Kleur geheel licht bruinrood tot roestrood. Lengte 1⅓ tot 1½ mm.

Van deze soort werd een 3-tal exx. in Amsterdam 25.VII.1935, K. en Wi., in enige jaren tevoren uit Spanje medegebracht herbarium-materiaal gevonden. De soort heeft zich dus alhier voortgeplant.

Dryops striatellus Fairm. (C.N. 281; N.N. 2207 bis; W. 6085 C). Eén ex. Ermelo 6.VI.1913 (v. d. Hoop, det. Bollow). (Ent. Bl. XXXII, p. 4, 5, 7, 57. Door den heer Bollow werd een gedeelte van het Nederl. *Dryops*-materiaal gerevideerd, het grootste gedeelte werd helaas nog niet terugontvangen. Later zal een nieuwe tabel van dit genus worden gegeven).

D. similaris Bollow (C.N. 221; N.N. 2210 bis). Nijkerk (Kempers), Hoek van Holland IV.1912, Mook VI.1912 (Uyt., det. Bollow) (Ent. Bl. XXXII, p. 153—55, 191).

D. anglicanus Edw. (C.N. 221; N.N. 2211 bis; W. 6092 C). Eén ex. Oisterwijk VI.1924 (Uyt., det. Bollow) (Ent. Bl. XXXII, p. 153—55, 193).

Agrilus rubicola Ab. (C.N. 321; N.N. 2246 bis; W. 5632 cC als a. van *A. chrysoderes* Ab. v. *Krasai* Obbg.). Verwant aan *A. viridis* L., doch kleiner, dekschilden naar het uiteinde niet ingebogen, doch gewoon versmald, aan het uiteinde ieder afzonderlijk afgerond, doch breder dan bij *viridis*. Voorrand van het prosternum afgerond, bij *viridis* duidelijk uitgerand. De schedel in beide sexen duidelijk breder en naar voren versmald, niet zo parallel als bij *viridis*. Clypeus meer glanzend, van het voorhoofd door een duidelijke fijne dwarsverhevenheid afgesloten. De middelste sprietleden aan buitenzijde sterk afgerond, niet scherphoekig toegespitst. De typische vorm is goud- tot zwartachtig koperkleurig.

Deze soort leeft op wilde roos en braam en veroorzaakt galvormige verdikkingen aan de takken, waarin de larve een tweejarige ontwikkeling doormaakt. *A. viridis* echter heeft een éénjarige ontwikkelingstijd en veroorzaakt geen galvorming.

Van de typische vorm zagen wij uit ons land 1 ♀ van Amsterdam 6.VII.1931 (Wi.) met brandhout uit Drente aangevoerd (vid. Obenberger) en enige exx. van St. Odiliënberg (Chr. Berger).

Van de **a. chrysoderes Ab.** (W. 5628 C als sp. pr.), waarbij kop en halsschild roodkoperkleurig of rood, de dekschilden groen of koperkleurig groen zijn, zagen wij één ex. van Ommen, 24.VI.1924 (Corporaal).

A. betuleti Ratz. a. Fügneri Obbg. (= *tristis* Fügn.) (C.N. 321; N.N. 2248; W. 5621 aC). Eén ex. Garderen 10.V.1936 (R.), vid. Obenberger.

A. angustulus Ill. a. hungaricus Obbg. (C.N. 322; N.N. 2252; W. 5574 bC). Donker tot zwartachtig koperkleurig (typische vorm licht koperkleurig- of groenachtig brons) ·

Valkenburg, L. 19-25.V.1920 (Wi), vid. Obenberger; St.-Odiliënberg (Chr. Berger).

A. a. a. Gyllenhali Schilsky (C.N. 322; N.N. 2252; W. 5574 aC). Rimburg, Z.L. V.1936 (Wl.; vid. Obenberger) en Eindhoven V.I.1938 (v. Roon Jr.).

Trixagus elateroides Heer (C.N. 323; N.N. 2261 bis; W. 4287 C; *Throscus e.*). Eén ex. Swalmen 13.VI.1937 (Wi.).

Athous haemorrhoidalis F. a. faeculentus du Buyss. (C.N. 337; N.N. 2306; W. 3758 fC). Ankeveen, Abcoude, Zeist, Venlo, Hilversum, Baarn.

Denticollis linearis L. (C.N. 342; N.N. 2333; W. 4207 C). ♀♀ met gele dekschilden (typische vorm) zagen wij van Ankeveen, Winterswijk, Venlo, den Haag, Overflakkee en Breda. De **a.** ♀ **mesomelas L.** van Ouder Amstel, Beetsterzwaag en Doetinchem.

Absidia pilosa Payk. (C.N. 349; N.N. 2374 bis; W. 805 C: *Podistra p.*). Een ♂ en ♀ van deze soort werden gevangen te Vaals VI.1934 (Uyt.).

Rhagonycha fulva Scop. (C.N. 350; N.N. 2377; W. 688 C). Een melanistisch ♂ werd bij Oegstgeest gevonden (S. J. van Ooststroom, Ent. Ber. No. 247—249, p. 58).

Tillus elongatus L. (C.N. 362; N.N. 2428; W. 2700 C). In groot aantal werd deze soort bij Leersum 20/22.VI.1936 (Wi.) gevangen, waarbij veel ♂♂ van de typische vorm (halsschild rood), de meeste ♂♂ behoorden tot de **a.** ♂ **ambulans F.** (halsschild zwart), waarbij ook enkele exx. met gele vlekjes op het halsschild, bovendien 1 ♂ van de **a. Oudemansi Corp.**: halsschild zwart met grote gele zijvlekken (zie uitvoeriger overzicht in Versl. 92e Zomerverg. N.E.V. v. 12.VI.1937.

Thaneroclerus Buquet Lefeb. v. dermestoides Klug. (C.N. 362; N.N. 2434). Kleiner en smaller dan de typische vorm, bestippeling der dekschilden grover. Tussen — door *Araeocerus fasciculatus* de G. aangetaste — koffiebonen aangetroffen te Amsterdam (MG.) met de stamvorm.

Trigonogenius globulus Sol. (C.N. 367; N.N. 2489 ter; W. 9647 C). Door het ontbreken van het schildje is dit genus gemakkelijk te herkennen. Halsschild met brede langsgroef op het midden, welke door de beschubbing niet steeds duidelijk te onderscheiden is en een ondiep zijgroefje.

Bij deze soort is de gehele bovenzijde beschubd, kop en halsschild grijs- of geelachtig wit; de dekschilden donker beschubd, met een lichte dwarsband aan de basis in de vorm van een W, waardoor aan de basis van ieder dekschild een donker gekleurd langsvlekje uitgespaard blijft. Halsschild en dekschilden lang afstaande behaard. Poten en sprieten donker gekleurd met uitzondering van de lichter gekleurde schenen, beide met grijsachtige beharing.

In Engeland en Ierland in graanpakhuizen aangetroffen, in ons land in aantal gevonden en later ook gekweekt uit alsem, 's Hertogenbosch VI.1938 (Pl.D.).

Hypophloeus fraxini Kugel. (C.N. 376; N.N. 2518 bis; W. 6286 D). Enkele exx. bij Deurne 15.V.1944 (Chr. Berger), achter dennenschors met *Pityophagus ferrugineus* L.

Anisoxya fuscula Ill. (C.N. 380; N.N. 2550 bis; W. 2185 D). Van een loofhouttakkenbosstapel een drietal exx. geklopt bij Terborg, Gld. 1/4.VIII.1937 (Wi.).

Mordellistena nana Motsch. (C.N. 386; N.N. 2566 bis; W. 1977 D). Nieuw- en Sint-Joosland VII.1941, VII.1942, VIII.1942 (P. J. Brakman, Ent. Ber. No. 247/249, p. 59).

Ergates faber L. (C.N. 402; N.N. 2629 bis; W. 18 E). Een aanvliegend ex. te Elsloo, L. VIII.1937 (Dr. J. Beckers); verder een ex. Eygelshoven 14.VIII.1936 door een mijnwerker bij Wl. gebracht.

Leptura cerambyciformis Schrnk. (C.N. 407; N.N. 2648; W. 559 gE: *Judolia c.*). De **a. bisbistigma Pic** werd gevangen op de St.-Pietersberg 30.VI.1924 (Lieftinck) en bij Vaals 29.V.1937 (Wi.).

Strangalia quadrifasciata L. a. notatipennis Pic (C.N. 409; N.N. 2650, W. 579 cE). In ons land gevangen te Leersum, Apeldoorn, Loenen a.d.V., Dalfsen, Westerwolde en Venlo.

S. maculata Poda a. sinuata Muls: (C.N. 408; N.N. 2652; W. 583 gE: a. *sinuata* F.). Werd gevangen bij Epen, L. VII.1932 (v. Roon Jr.) en Rhenen 16.V.1923 (K.).

S. bifasciata Müll. a. immaculata Pic (C.N. 410; N.N. 2654; W. 598 aE). Bij deze a. zijn bij het ♂ de zwarte topvlek, bij het ♀ de topvlek en de dwarsband totaal afwezig, 1 ex. Venlo, 17.VII (v. d. Brandt).

Eburia 4-geminata Say. Van deze N. Amerikaanse soort ontwikkelde zich een ex. uit een eikenhouten ledikant te Assen IX.1938 (J. M. A. Kroes) en drie exx. uit eikenhouten kast te Amsterdam, VII.1945 (Wi.). Hoewel deze exx. zich in ons land ontwikkeld hebben, nemen wij de soort natuurlijk niet als inlands op.

Clytus arietis L. (C.N. 417; N.N. 2684; W. 878 E). Bij een ex. van Luntershoek, Z.L. 6.VI. 1928 (W. A. Schepman) is het halsschild geel beschubd, met onbeschubd, dus zwart gebleven, zijstreep en zwart middenstreepje aan de basis. Deze opvallende vorm noemen wij **a. Schepmani nov. ab.**

Donacia vulgaris Zschach a. viridula Sahlb. (C.N. 424; N.N. 2730; W. 2348 aE). Eén ex. Ankeveen 5.VI.1921 (Wi.) en 1 ex. Texel, Cocksdorp 5.VI.1939 (Wi.).

Cryptocephalus pini L. a. abietis Suffr. (C.N. 430; N.N. 2773; W. 3119 aE). Enige ♀♀ bij Hilversum 18.VIII-1.IX.1943 (R.).

Leptinotarsa decemlineata Say. (C.N. 435; N.N. 2794 bis; W. 3519 E). Geheel geel gekleurd, halsschild iets meer bruinachtig; halsschild met 14 kleine, gedeeltelijk samenvloeiende zwarte vlekjes; dekschilden ieder met vier zwarte tamelijk brede langsbanden, iedere zwarte lijn aan weerszijden begrensd door een meer of minder regelmatige stippelrij. Lengte 9—10 mm. Import uit Amerika, in de laatste jaren in een groot deel van Europa ingeburgerd. In ons land op vele plaatsen gesignaleerd op aardappelvelden, op vele plaatsen zijn ook de eieren en larven gevonden. Thans helaas verspreid door geheel Nederland.

Prasocuris phellandrii L. a. cicutae Weise (C.N. II, 441; N.N. 2842; W. 3981 bE). Almelo 21.V.1942, ♂ (S. J. van Ooststroom, Ent. Ber. No. 244—246, p. 331).

Acanthoscelides obsoletus Say (C.N. 494; N.N. 3018; W. 5842 E). Door Everts werd geen vindplaats uit ons land vermeld. In aantal in een zak met witte bonen te Limmel, Z.L. 9.III.1941 (J. Maessen) en Roermond en bij Heerlen in het vrije veld.

Otiorrhynchus ligneus Ol. v. frisius O. Schneid. (C.N. 526; N.N. 3039; W. 1217 cF als syn. van *O. l.* a. *setosus* Stierl.). Gemiddeld iets groter en smaller dan de stamvorm en gewoonlijk lichter van kleur. Buren (Ameland) VIII.1935 (Henrard en v. Ooststroom), Schiermonnikoog 27-30.VII.1935 (Evers) en in aantal Wieringen op zeeduintjes 27.VI.1937 (R.; Wi.).

Polydrosus atomarius Oliv. a. geminatus Chevr. (C.N. 537; N.N. 3068; W. 2859 bF). Eén ex. Oisterwijk 19-23.VI.1924 (Wi.); **P. a. a. nigripes Schilsky** met geheel donkere poten: 1 ex. Epen, Z.L. 1.VI.1936 (Wi.).

Sitona lineellus Bonsdr. (C.N. 545; N.N. 3101 bis; W. 3622 F). Garderen, VII.1939 (Uyt., Winterverg. N.E.V. van 24.II.1940; onderscheiding zie aldaar).[1]

Larinus sturnus Schall. (C.N. 557; N.N. 3138 bis; W. 4268 F). Bij Eijs 23 en 25.V. 1936 (Uyt.; VL.) in enige exx. gevangen.

Hypera intermedia Boh. (C.N. 548; N.N. 3131 bis; W. 6430 F). Enige exx. uit aanspoelsel gezeefd bij Rhenen 27.II.1937 (R.; Wi).

Magdalis linearis Gyll. (C.N. 579; N.N. 3175 bis; W. 6062 F). Appelsga 18.VII. 1943 (BN., Ent. Ber. No. 258, p. 189).

Ceutorrhynchus Sahlbergi Boh. v. venustus Schze. (C.N. 600; N.N. 3227 bis; W. 7322 F.: sp. pr.). Steenbergen, Dr. 1.VIII.1941 (BN., Zomerverg. N.E.V. van 20.VI. 1942; Horion, Nachtr. Fauna Germ. p. 322).

Tapinotus sellatus F. var. velox Bedwell (N.N. 3285; E. C. Bedwell, Entom. Monthly Mag. **68** (1932), 277. Ommen 16.IX.1940 (R.).

Anthonomus Chevrolati Desbr. (C.N. 575; N.N. 3311 bis; W. 5901 F). Eén ex. bij Valkenburg, L. in een boomgaard geklopt (R.; Ent. Ber. No. 258, p. 189).

Dorytomus Schönherri Faust (C.N. 568; N.N. 3325 bis; W. 5224 F). Enige exx. Epen, Z.L. 9.VI.1937 en 30.V.1936 (Wi.; vid. Uyt.), Bemelen (BN., Ent. Ber. No. 259, p. 208).

Bagous longitarsis Thoms. (C.N. III, 562; N.N. 3360 bis; W. 5135 F.). Een door Everts als **frit Hrbst.** gedet. ex. (Steyl, L. 1915, Berchmann), verder 2 exx. Bergen, N.H. 21.VI.1942 (Uyt.). Vermoedelijk behoren ook andere exx. uit ons land, door Everts als *frit* gedetermineerd, tot deze soort.

Miaris graminis Gyll. v. subuniseriatus Reitt. (C.N. 585; N.N. 3421; W. 8068 F. als var.). Van deze uit Oostenrijk, doch nog niet uit Duitsland bekende var. werden 2 exx. gevonden te Eijs 25.V.1936 (VL.; det. Uyt.).

Apion brevirostre Hrbst. (C.N. 629; N.N. 3487 bis; W. 385 F). Enige exx. bij Arcen 15.VII.1943 (Gravestein) en bij Wittem, Z.L. (P. J. Brakman, Ent. Ber. No. 247—249, p. 59; Uyt., Winterverg. N.E.V. van 22.II.1942).

Phloeosinus thujae Perris (C.N. 638; N.N. 3546 bis; W. 8567 F). Twee ♀♀ en

---

[1]) **Sitona Flecki Cziki?** (W. 3591 F). Eén ♀ is gevangen in de Wilde Kamp te Garderen. De ♀♀ gelijken echter zozeer op een andere soort, dat men zonder ♂ erbij blijft twijfelen. Het ♂ is ook naar de uitwendige morphologie goed te herkennen.

1 ♂ met verscheidene larven gevangen bij Ommen onder de schors van Juniperustakken 4.XII.1934 (Beekhuys v. Till).

Platypus cylindrus F. (C.N. 649 ; N.N. 3591 bis ; W. 8796 F). Twee ♂ ♂ en 2 ♀ ♀ ontwikkeld uit geïmporteerde eikenstammen uit Frankrijk, Steenwijk XII.1937 (Pl.D.).

Hilversum, Alexanderlaan 17,
Amsterdam-Z., Gerard Terborgstraat 23, December 1945.